

Principer som styr ekonomiplaneringen

Gemensamma kyrkofullmäktige 14.12.2023 § 95
595/02.00.00/2023

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkofullmäktige

- 1) antecknar för kännedom beredningen av principerna för hur Helsingfors samfällighets ekonomiplanering ska styras
- 2) diskuterar frågan
- 3) konstaterar att förslaget om kyrkorådet så bestämmer ges till kyrkofullmäktige för behandling den 25.1.2024 då också strategin för Kyrkan i Helsingfors behandlas.

Behandling

Samfällighetens direktör Juha Rintamäki och förvaltningsdirektör Juha Silander presenterade ärendet.

Under behandlingen gjordes 9 inlägg.

Beslut

Beslutsförslaget godkändes.

Beslutshistoria

Gemensamma kyrkorådet 30.11.2023 § 356

Föredragande Samfällighetens direktör Rintamäki Juha

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet:

- 1) antecknar för kännedom principerna för hur Helsingfors samfällighets ekonomiplanering ska styras
- 2) diskuterar frågan
- 3) konstaterar att förslaget som ska ges till kyrkofullmäktige kommer att behandlas av den 11.1.2024

Gemensamma kyrkorådet föreslår att kyrkofullmäktige:

- 4) antecknar för kännedom beredningen av principerna för hur Helsingfors samfällighets ekonomiplanering ska styras
 - 5) diskuterar frågan
- konstaterar att förslaget om kyrkorådet så bestämmer ges till kyrkofullmäktige för behandling den 25.1.2024 då också strategin för Kyrkan i Helsingfors behandlas

Behandling

Kyrkorådets avbröts kl 18.42 (innan § 356 behandlades) för att kyrkorådets medlemmar och kyrkoherdarna höll aftonskola.

Samfällighetens direktör Rintamäki och förvaltningsdirektör Silander presenterade ärendet i aftonskolan.

Mötet fortsatte kl 20.31 med behandlingen av § 356.

Beslut

Beslutsförslaget godkändes.

Redogörelse

Bakgrund

Den 9.12.2021 godkände kyrkofullmäktige en plan för balansering av samfällighetens ekonomi och tryggnad av verksamhetsförutsättningarna. Den centrala åtgärden är att skära ner verksamhetsbidraget år 2023, 2026 och 2029 med 8 % respektive år.

Då planen godkändes förbehöll sig kyrkofullmäktige rätten att göra ändringar i beslutet om samfällighetens ekonomi märkbart förändras till det bättre eller sämre.

Eftersom kyrkans verksamhet långtgående finansieras med skattemedel påverkas samfällighetens ekonomiska läge märkbart av helsingfors församlingarnas medlemsutveckling och kyrkoskatteutvecklingen som sker med viss fördröjning. Under hela 2000-talet har medlemsutvecklingen i helsingfors församlingarna varit sjunkande. Då medlemsantalet vid utgången av 2021 var nästan 402 000 uppgick medlemsantalet vid utgången av 2022 till bara 315 000 medlemmar. Framför allt unga, - de blivande skattebetalarna – lämnar kyrkan. Man kan anta att kyrkoskatteintäkterna på längre sikt kommer att sjunka avsevärt. Kyrkofullmäktiges beslut från 2021 baserar sig på detta scenario.

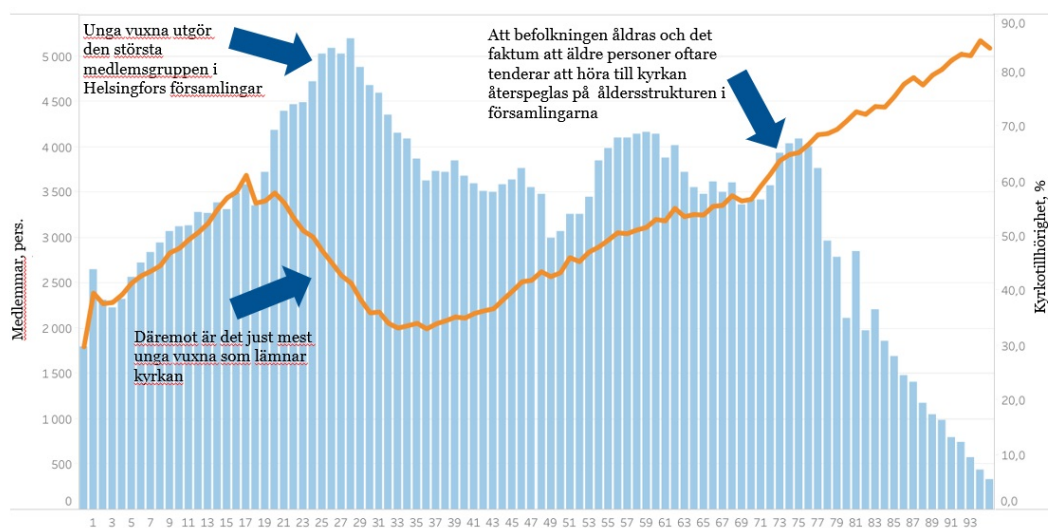

Bild 1: Helsingfors invånare och församlingarnas medlemsantal enligt ålder.

Medlemsantalets inverkan på kyrkoskatteintäkterna är ändå inte helt lineär. Skatteintäkterna påverkas särskilt av inkomstutvecklingen hos medlemmarna, vilket gäller för all beskattning. Trots den negativa medlemsutvecklingen har kyrkoskatteintäkterna ökat de fem senaste åren. Det förbättrade sysselsättningsläget, löneutvecklingen och den betydande höjningen av pensionerna har stött den goda utvecklingen. På längre sikt försämras ändå läget då en stor del av dem som är i medelåldern och de som kommer ut i arbetslivet inte hör till kyrkan och de som är medlemmar går i pension.

Då man prognosticerar den ekonomiska utvecklingen under de närmaste åren är det viktigt att så noga som möjligt kunna bedöma - alltså innevarande år och de därpå följande tre eller högst fyra åren. Därefter blir prognoserna ofrånkomligen mindre

exakta, särskilt som prognosen för de första åren aldrig blir helt korrekta. Därför måste de långfristiga prognoserna uppdateras med två års intervall.

Förändring i relation till 2021

Samfällighetens ekonomiska situation har förändrats markant i relation till de uppskattningar som låg till grund för besluten 2021. Prognosen för skatteintäkterna har märkbart förbättrats jämfört med 2021. Samtidigt har personalkostnaderna och verksamhetskostnaderna till följd av inflationen stigit. Trenden torde fortsätta under de kommande åren på grund av inflationen och trycket på löneutvecklingen. Dessutom ökar renoveringsskulden för våra fastigheter. Detta innebär att behovet av fastighetsinvesteringar överstiger det maximibelopp som kyrkofullmäktige godkänt.

Budgeten för 2024 har uppgjorts så att verksamhetsbidraget motsvarar kyrkofullmäktiges beslut. Eftersom kostnadsökningen är betydande kan man redan nu ana att budgeten för 2025 medför stora utmaningar. Enligt gällande beslut påverkar inte kyrkoskatteökningen verksamhetsbidraget. Med andra ord kan de ökade skatteintäkterna inte användas för att finansiera de ökade verksamhetskostnaderna om inte fullmäktige fattar ett separat beslut om detta.

Nedan förklaras förändringarna som skett sedan 2021 och som inneburit att ekonomiplaneringen måste uppdateras.

Verksamhetsintäkter

Målsättningen är fortfarande att öka verksamhetsintäkterna med ca fem miljoner på årsnivå till år 2030.

Verksamhetskostnader

För personalkostnaderna måste beredskap för en årlig höjning om 5 % finnas. Åtminstone de närmaste åren väntas lönerna stiga rejält närmast på grund av inflationen. Vidare har man beredskap för att vidta åtgärder som överbygger lönegroparna. Vad som sker med kommande löneförhöjningar är som alltid höljt i dunkel. Personalkostnaderna uppskattas 2030 uppgå till ca 22,1 mn € dvs ca 41 % mer än 2023. Kumulativt stiger lönekostnaderna under perioden 2024–2030 med 84,2 mn € i relation till nivån år 2023.

För övriga kostnader finns för 2024 en inflationsbuffert som motsvarar de förordade inflationsnivåerna. 2022 var inflationen 7,1 % och prognosen för 2023 är ca 6,5 %. Som utgångspunkt för kalkylerna 1 och 2 används de inflationsjusterade uppgifterna för 2023. För 2024 har siffrorna höjts med 6 % och från och med 2025 med 3 %. Övriga kostnader torde 2030 uppgå till 11,5 mn €, dvs ca 27% högre än år 2023. Kumulativt stiger övriga kostnader under perioden 2024–2030 med 48,4 mn € från nivån år 2023.

I praktiken torde inflationen enligt alla prognoser som publicerats hösten 2023 sjunka till nivån 2,5 % år 2024 och ytterligare sjunka något 2025. Ändå kan priserna ännu stiga betydligt snabbare än inflationen i vissa kategorier. En inflationsmarginal om tre procent kan anses vara realistisk då samfälligheten samtidigt målmedvetet utvecklar styrsystemet för upphandlingarna.

För missionsatsningar och för förverkligandet av ny tillväxt har i ekonomiplanen reserverats ett anslag om 2 miljoner.

I kalkylerna har de tidigare fastställda balanseringsanslagen och anslagen för församlingsvalet beaktats. Dessutom torde de förverkligade inbesparingarna kalkylmässigt användas under 2024-2026. Detta görs för att deras inverkan på det slutliga anslaget ska beaktas.

Då investeringsnivån höjs (se punkten Investeringar) leder detta också till ett behov av att höja driftsbudgeten. Till verksamhetskostnaderna 2024–2026 har 3,8 mn € lagts för de kostnader som rivningen av byggnader som tagits ur bruk medför.

Verksamhetsbidraget, dvs det belopp som används för verksamheten stiger årligen med i snitt 5 % till år 2030 på grund av de ovan nämnda förändringarna.

Kyrkoskatteintäkter

Per oktober 2023 är de ackumulerade kyrkoskatteintäkterna 12,4 % högre än ifjol. Under 2023 vidtas många åtgärder som höjer förvärvsinkomsterna – detta förklarar den stora tillväxten. Pensionerna höjde i början av året med nästan 7 % och lönerna höjdes på våren med 5 %. Detta är svårt att bedöma i förväg. Dessutom förändrades skattegrunderna då välfärdsområdena inrättades vilket medförde en inkomstökning och därmed också ökade skatteintäkter. I augusti meddelade statistikcentralen att lönesumman för hela landet i juni ökade med 9 % jämfört med året innan. De redovisade kyrkoskatteintäkterna för juli månad var de genom tiderna största månadsredovisning som tillfallit Helsingfors samfällighet och kyrkan som helhet. Totalt torde skatteintäkterna uppgå till 91,0 mn €.

2024 torde kyrkoskatterna öka med 2 %. Stora förhöjningar är också att vänta i fråga om löner och pensioner. Nu verkar det som att församlingsmedlemmarnas inkomster fortsätter att stiga vilket ger mer skatteintäkter. Från år 2025 blir det svårare att prognosticera skatteintäkterna. En försiktig prognos talar om 1 procents tillväxt under 2025 och därefter nolltillväxt. Prognosen måste årligen justeras framför allt i fråga om skatteintäkterna.

Statens finansieringsbidrag

Finansieringsbidraget som staten betalar till kyrkan fördelas på församlingarna i relation till antalet kommuninvånare. Helsingfors samfällighets andel ökar något eftersom antalet invånare i Helsingfors växer. Fördelningsgrunden har varit oförändrad sedan systemet infördes 2016. Ekonomiplanen tar inte ställning till eventuella förändringar i fördelningsgrunden. Diskussionen om en eventuell förändring av fördelningsgrunden pågår. Samfälligheten följer aktivt med diskussionen och strävar för sin del till att delta i beredningen för att slutresultat ska bli rätt och acceptabelt också för oss.

Beskattningskostnaderna och avgiften till kyrkans centralfond

Dessa lagstadgade avgifter har stigit måttligt. Staten fastställer kostnaderna för skatteuppbörden. Avgiften till kyrkans centralfond fastställs årligen av kyrkomötet. Betalningsprocenterna är oförändrade 2024. Planen utgår från att avgifterna också i fortsättningen är oförändrade. Eftersom avgifterna bygger på kyrkoskatteintäkterna ökar de något.

Finansiella intäkter och kostnader

Avkastningen på fastighetsinvesteringarna (hyror) är ganska stabil. Utgångspunkten för penningplaceringarna är att höja värdet. Därför är avkastningen som upptas i resultaträkningen mer sporadisk. I vissa fall ger bytet av placeringsobjekt placeringsintäkter. De finansiella intäkterna och kostnaderna är försiktigt värderade på något lägre nivå än under tidigare år. Man vill undvika negativa överraskningar.

Investeringar

Investeringarna bygger på kalkyler som fastighetsväsendet gjort i fråga om de nuvarande fastigheternas behov av reparationer och grundrenovering fram till år 2030. I kalkylen beaktas beslutet om att till år 2030 minska fastighetsinnehavet med 40 000 m². Under perioden 2024-2030 överstiger investeringarna den av kyrkofullmäktige fastställda maximinivån med 76,9 mn €. På grund av de ökade investeringarna har verksamhetskostnaderna i driftsbudgeten höjts med 3,8 mn €, vilket motsvarar kostnaderna för att riva vissa byggnader som man beslutat avstå från under perioden 2024-2026 (se punkten Verksamhetskostnader).

Den uppdaterade ekonomiplanen för 2030

På basis av ovanstående har väsentliga delar av samfällighetens ekonomiplan uppdaterats, så att den motsvarar de förbättrade skatteintäkterna och -prognosen samt de justerade placeringsintäkterna och uppskattade avskrivningarna. Vidare tar man ställning till personalkostnaderna och övriga verksamhetskostnader som torde stiga samt de ökande kostnaderna för fastighetsinvesteringarna fram till år 2030.

Tre kalkyler som gäller ekonomiplaneringen har gjorts. Kalkyl 1 har gjorts enligt kyrkofullmäktiges beslut (GKF 9.12.2021, 108§) om nedskärningar i verksamhetsbidraget och investeringsnivån. Kalkyl 2 visar utfallet då verksamhetsbidraget får öka från nivån 2023 med belopp som motsvarar den förmodade inflationen och de kommande lönebesluten. Investeringsnivån ökas med ett belopp som motsvarar det identifierade behovet.

På basis av slutsatserna som dragits med stöd av kalkylerna har principer som ska styra ekonomiplaneringen utarbetats. Principerna presenteras längre fram i texten. Kalkyl 3 har gjorts på basis av de styrande principerna

Kalkyl 1: Minskning av verksamhetsbidraget enligt de beslut som fattats

Kalkyl 1 utgår från kyrkofullmäktiges beslut (GKF 9.12.2021, 108§) om nedskärningar i verksamhetsbidraget och investeringarna.

År	bu 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Verksamhetsintäkter	19,1	19,5	19,5	21,0	21,0	21,0	23,0	23,0
Personalkostnader	-54,4	-57,1	-60,0	-63,0	-66,1	-69,4	-72,9	-76,5
Övriga verksamhetsintäkter	-43,1	-45,7	-47,1	-48,5	-49,9	-51,4	-53,0	-54,6
Missionära satsningar		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
<i>Behovet att kompensera de ökade kostnaderna</i>		9,3	13,5	21,8	26,2	31,1	39,7	44,2
Tilläggsanslag för energi	-1,2							
Tilläggsanslag för balansering		-1,4	-1,4					
Församlingsvalet				-0,9				-1,0
<i>Användning av besparingar</i>		-1,5	-1,5	-1,5				
Verksamhetsbidrag	-79,6	-78,9	-78,9	-73,0	-70,8	-70,7	-65,1	-66,9
Kyrkoskatt	91,0	92,8	93,7	93,7	93,7	93,7	93,7	93,7
<i>ändring</i>	<i>9,4 %</i>	<i>2,0 %</i>	<i>1,0 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>
Stattlig finansiering	13,3	13,5	13,8	14,0	14,2	14,2	14,3	14,4
Beskattningskostnader	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,5	-1,5	-1,5	-1,6
Avgifter till centralfonden	-5,4	-5,5	-6,0	-6,1	-6,2	-6,2	-6,2	-6,2
Avgifter till kyrkans pensionsfond	-4,1	-4,2	-4,6	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
<i>Nettoavkastning från fastighetsplaceringar</i>		7,6	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
<i>Nettoavkastning från placeringsportföljen</i>		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Finansiella intäkter och -kostnader	10,2	9,6	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Årsbidrag (utan värdeändringar av nedskrivningar)	24,2	26,0	24,6	30,5	32,7	32,8	38,5	36,8
Avskrivningar	-10,8	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5
Räkenskapsper. resultat (utan värdeändringar)	13,4	17,5	16,1	22,0	24,2	24,3	30,0	28,3
Bokslutsdispositioner	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Räkenskapsper. vinst/förlust	13,9	18,0	16,6	22,5	24,7	24,8	30,5	28,8
Investeringar, fastigheter	-19,6	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0	-10,5	-10,5	-10,5
Investeringar, ICT	-1,2	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Investeringar sammanlagt	-20,8	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0	-11,5	-11,5	-11,5
Låneamorteringar	-2,4	-4,8	-4,6	-4,6	-5,4	-4,9	-5,4	-5,2
Inkomster från investeringar	2,0	3,0	4,0	5,0	3,0	1,5	1,5	1,5
Likvida tillgångar A - milj. euro	192,9	204,2	215,2	233,0	250,3	268,2	291,3	312,9

Tabell 1: Samfällighetens ekonomiska utveckling till år 2030 enligt GKF:s sparbeslut (12/2021)

På raden "Kulujen kasvun kompensointitarve" visas det eurobelopp med vilket verksamhetskostnaderna de facto borde minskas med för att uppnå målet som kyrkofullmäktige fastställt då personalkostnaderna och övriga verksamhetskostnader per se stiger så som angetts. Om inga strukturella åtgärder vidtas före 2030 överskrider kostnaderna 2030 den verksamhetsbidragsnivå som kyrkofullmäktige fastställt med 44,2 mn €. Den kumulativa överskridningen av verksamhetsbidraget under åren 2024–2030 blir då 185,8 mn €.

Kalkyl 1 visar att de likvida medlen till utgången av 2030 ökar med 120,0 mn € jämfört med nivån 2023 om man följer den av fullmäktige fastställda nivån för verksamhetsbidraget och investeringarna och gör maximala amorteringar.

Kalkyl 2: Den inflationsjusterade kostnadsnivån 2023 + den höjda investeringsnivån fram till år 2030

I kalkyl 2 får verksamhetsbidraget öka från nivån 2023 enligt den förmodade inflationen och de förmodade löneförhöjningarna. Investeringsnivån anpassas till det identifierade behovet.

År	bu 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Verksamhetsintäkter	19,1	19,5	19,5	21,0	21,0	21,0	23,0	23,0
Personalkostnader	-54,4	-57,1	-60,0	-63,0	-66,1	-69,4	-72,9	-76,5
Övriga verksamhetsintäkter	-43,1	-45,7	-47,1	-48,5	-49,9	-51,4	-53,0	-54,6
Missionära satsningar		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Energittillsäggsanslag	-1,2							
Balanseringstilläggsanslag		-1,4	-1,4					
Församlingsvalet				-0,9				-1,0
Kostnader för rivning av byggnader		-0,1	-2,9	-0,8				
Användning av besparingar		-1,5	-1,5	-1,5				
Verksamhetsbidrag	-79,6	-88,3	-95,2	-95,6	-97,0	-101,8	-104,8	-111,1
Kyrkoskatt	91,0	92,8	93,7	93,7	93,7	93,7	93,7	93,7
ändring/år	9,4 %	2,0 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Stattlig finansiering	13,3	13,5	13,8	14,0	14,2	14,2	14,3	14,4
Beskattningskostnader	-1,4	-1,5	-1,5	-1,5	-1,6	-1,6	-1,6	-1,7
Avgifter till centralfonden	-5,4	-5,5	-6,0	-6,1	-6,2	-6,2	-6,2	-6,2
Avgifter till kyrkans pensionsfond	-4,1	-4,2	-4,6	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Nettoavkastning från fastighetsplaceringar		7,6	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Nettoavkastning från placeringsportföljen		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Finansiella intäkter och -kostnader	10,2	9,6	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Årsbidrag (utan värdeändringar av nedskrivningar)	24,2	16,6	8,2	7,8	6,4	1,7	-1,3	-7,5
Avskrivningar	-10,8	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5
Räkenskapsper. resultat (utan värdeändringar)	13,4	8,1	-0,3	-0,7	-2,1	-6,8	-9,8	-16,0
Bokslutsdispositioner	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Räkenskapsper. vinst/förlust	13,9	8,6	0,2	-0,2	-1,6	-6,3	-9,3	-15,5
Investeringar, fastigheter	-19,6	-18,5	-20,4	-27,0	-13,8	-23,5	-22,3	-23,3
Investeringar, begravningsväsendet		-1,4	-1,2	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Investeringar, ICT	-1,2	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Investeringar sammanlagt	-20,8	-20,9	-22,6	-29,0	-15,8	-25,5	-24,3	-25,3
Låneamorteringar	-2,4	-2,6	-2,7	-2,3	-2,7	-2,5	-2,5	-2,5
Inkomster från investeringar	2,0	3,0	4,0	5,0	3,0	1,5	1,5	1,5
Likvida tillgångar - milj. euro	192,9	189,0	175,8	157,3	148,2	123,4	96,8	63,0

Tabell 2: Samfällighetens ekonomiska utveckling till år 2030, utan sparåtgärder.

Medlen som behövs för att amortera lån har justerats så att de motsvarar nuläget. Under perioden 2024-2030 är amorteringarna sammanlagt 17,1 mn € lägre än den maximiamorteringsnivå som kyrkofullmäktige fastställt (kalkyl 1). I kalkyl 2 är summan av investeringar och lån 59,8 mn € större under perioden 2024-2030 än i kalkyl 1. Inga ändringar i förväntade intäkter har gjorts för bestående aktiva (försäljningsintäkter, fastigheter) jämfört med kalkyl 1.

Åtgärderna som presenteras i kalkyl 2 leder till att resultatet för räkenskapsperioderna 2024 och 2025 visar överskott. 2026 är ekonomin i balans och därefter ökar underskottet i rask takt så att också årsbidraget blir negativt år 2029.

Slutsatser: Centrala principer för ekonomiplaneringen f o m 2025

Samfällighetens ekonomi är för närvarande stabil. De goda skatteintäkterna gör det möjligt att i viss mån tillmötesgå det ökade investeringsbehovet, vilket innefattar fastighetsinvesteringar, IT-investeringar, investeringar i kompetensutveckling och för att möjliggöra tillväxt. Det är också viktigt att notera att kyrkans uppgift inte per se är att öka sin förmögenhet eller vidta överdimensionerade sparåtgärder.

Inflationsnivån och kraven på löneförhöjningar är betydande. I kyrkofullmäktiges nedskärningsbeslut ingår möjligheten att ändra beslutet om det ekonomiska läget väsentligt förändras. Nu är det motiverat att utnyttja denna möjlighet. I praktiken lamslås samfällighetens och församlingarnas verksamhet fullständigt om verksamhetskostnaderna från och med 2026 minskas med 21,8 mn € i relation till den avsevärt nedbantade budgeten för 2023.

Det faktum att de prognosticerade skatteintäkterna nu är betydligt högre än år 2021 då nedskärningsbeslutet fattades stöder tanken på att justera nedskärningsbeslutet.

Fastän ekonomin för närvarande är stabil är det synnerligen viktigt att rikta blicken mot de kommande åren och decennierna. Framtiden bjuder på många utmaningar. Man kan räkna med att kyrkoskatteintäkterna sjunker och att inflationen och kraven på löneförhöjningar leder till ökade kostnader. Dessutom är samfällighetens renoveringsskuld avsevärd.

Kostnads- och personalstrukturen och investeringsnivån som används i kalkyl 2 leder till att ca 67 % av samfällighetens nuvarande likvida medel (ca 129,9 mn €) förbrukas före utgången av 2030. Detta innebär att det likvida kapitalet minskar med 63,0 mn € före utgången av 2030, dvs sjunker betydligt under den miniminivå om 100 mn €, som kyrkofullmäktige fastställde i december 2021. Det är skäl att notera att de ekonomiska utsikterna år 2021 var sämre än nuläget. Ett sådant tillvägagångssätt skulle tära hårt på samfällighetens soliditet, som för närvarande är god.

För att trygga de framtida verksamhetsförutsättningarna måste klara prioriteringar göras. Vad ska vi göra, var ska det ske och hur mycket får det kosta. Det är också viktigt att fundera över vad vi är beredda att avstå från. Fastigheterna hör till samfällighetens största kostnader. Reparations- och grundrenoveringsinsatserna måste hållas på en rimlig nivå och fastigheternas renoveringsskuld minimeras. En förutsättning för detta är att vi avstår från fler fastigheter än de 40 000 m² som ingår i det tidigare beslutet.

Ekonomiplaneringen ska utgå från att räkenskapsperioden inte får visa underskott. Kyrkoskatteintäkterna ska alltså räcka för att finansiera verksamheten. De realvärdejusterade likvida medlen får inte sjunka under 100 mn €. Likvida medel som överstiger detta kan användas för investeringar.

På basis av ovanstående har **två centrala principer för samfällighetens ekonomiplanering** härletts. Principerna gäller f o m 2025:

- **räkenskapsperiodens resultat får inte vara negativt (underskott)**
- **de realvärdejusterade likvida medlen får inte underskrida 100 mn € (i relation till nivån år 2021).**

Genom att följa dessa principer kan samfällighetens ekonomi planeras så att den flexibelt motsvarar den rådande situationen vid respektive tidpunkt. Samtidigt säkerställs att samfällighetens likvida medel bibehålls.

Kalkyl 3: Kalkyl enligt de styrande principerna

Kalkyl 3 följer de riktgivande principerna och räkenskapsperiodens resultat är noll euro f o m år 2026. Enligt kalkylen som följer de styrande principerna minskar de likvida medlen så att de år 2030 uppgår till 143 mn €, vilket realvärdejusterat i relation till nivån 2021 motsvarar 100 mn €.

År	bu 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Verksamhetsintäkter	19,1	19,5	19,5	21,0	21,0	21,0	23,0	23,0
Personalkostnader	-54,4	-57,1	-60,0	-62,9	-65,2	-65,8	-67,5	-67,5
Övriga verksamhetsintäkter	-43,1	-45,7	-47,1	-48,4	-49,2	-48,7	-49,0	-48,1
Missionära satsningar		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Energitillsäggsanslag	-1,2							
Balanseringstilläggsanslag		-1,4	-1,4					
Församlingsvalet				-0,9				-1,0
Kostnader för rivning av byggnader		-0,1	-2,9	-0,8				
Användning av besparingar		-1,5	-1,5	-1,5				
Verksamhetsbidrag	-79,6	-88,3	-95,2	-95,4	-95,4	-95,5	-95,5	-95,6
Kyrkoskatt	91,0	92,8	93,7	93,7	93,7	93,7	93,7	93,7
ändring/år	9,4 %	2,0 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Statlig finansiering	13,3	13,5	13,8	14,0	14,2	14,2	14,3	14,4
Beskattningskostnader	-1,4	-1,5	-1,5	-1,5	-1,6	-1,6	-1,6	-1,7
Avgifter till centralfonden	-5,4	-5,5	-6,0	-6,1	-6,2	-6,2	-6,2	-6,2
Avgifter till kyrkans pensionsfond	-4,1	-4,2	-4,6	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Nettoavkastning från fastighetsplaceringar		7,6	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Nettoavkastning från placeringsportföljen		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Finansiella intäkter och -kostnader	10,2	9,6	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Årsbidrag (utan värdeändringar av nedsk)	24,2	16,6	8,2	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Avskrivningar	-10,8	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5
Räkenskapsper. resultat (utan värdeändr	13,4	8,1	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Bokslutsdispositioner	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Räkenskapsper. vinst/förlust	13,9	8,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar, fastigheter	-19,6	-12,9	-14,2	-18,8	-9,6	-16,4	-15,5	-16,2
Investeringar, begravningsväsendet		-1,0	-0,9	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Investeringar, ICT	-1,2	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Investeringar sammanlagt	-20,8	-14,9	-16,1	-20,5	-11,3	-18,1	-17,2	-17,9
Låneamorteringar	-2,4	-2,6	-2,7	-2,3	-2,7	-2,5	-2,5	-2,5
Inkomster från investeringar	2,0	3,0	4,0	5,0	3,0	1,5	1,5	1,5
Likvida tillgångar - milj. euro	192,9	195,0	188,4	178,6	175,6	164,6	154,3	143,4

Tabell 3: Samfällighetens ekonomiska utveckling till år 2030, kalkylerat enligt de centrala principerna.

Kalkylen utgår från läget 2023 och 2025 och innehåller en 5 % ökning av personalkostnaderna. Verksamhetskostnaderna för 2023 är uppskattade på basis av budgeten. Siffrorna för 2024 och 2025 är inflationsjusterade. Från och med 2026 har tabellen gjorts så att verksamhetsbidraget blir noll.

Enligt kalkyl 3 har församlingarna och de gemensamma tjänsterna betydligt högre verksamhetsanslag i relation till det som anges i kyrkofullmäktiges gällande beslut (kalkyl 1). Med gällande struktur skulle verksamhetskostnaderna på grund av den stigande kostnadsnivån ändå bli ännu högre.

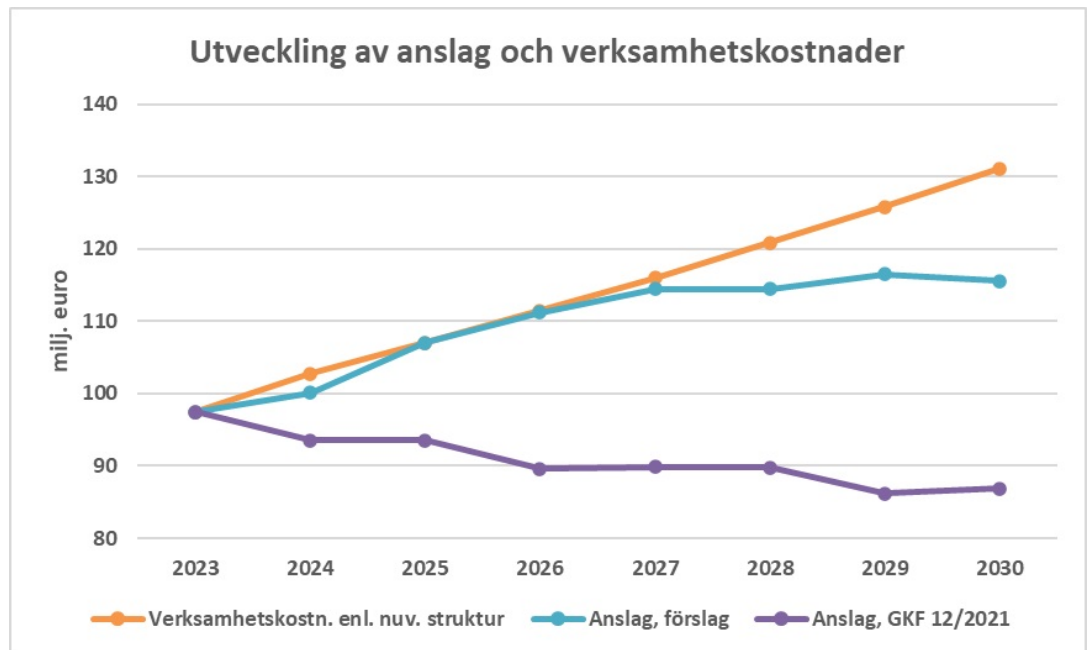

Bild 2: De på nuläget baserade ökande verksamhetskostnaderna i relation till anslagsförslaget som är baserat på kalkyl 3 samt GKF:s gällande ekonomibeslut.

Bedömning av hur verksamhetsbidraget (helhetsanslaget) utvecklas till år 2030

Tabell 3 är en kalkyl för samfällighetens ekonomiska utveckling till år 2030 då man följer principerna för ekonomisk planering. Kalkylen utgår från nuläget. Ju längre in i framtiden man går desto säkrare är det att utvecklingen skiljer sig från det som visas i tabellen. Det är skäl att notera att diskussionen som nu förs gäller principerna som styr ekonomiplaneringen och inte sifferuppgifterna som i kalkyl 3 presenteras för de kommande åren.

Jämfört med kyrkofullmäktiges gällande beslut (9.12.2021, 108§, kalkyl 1) innebär principerna för ekonomiplaneringen (kalkyl 3) att den på nuläget baserade uppskattningen höjer församlingarnas och de gemensamma tjänsternas anslag, dvs verksamhetsbidraget, till år 2030:

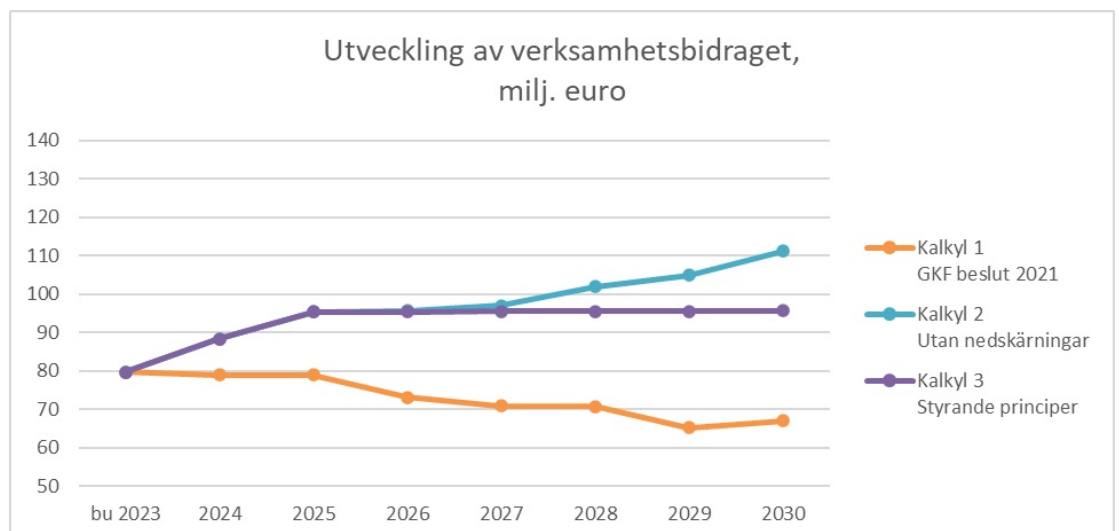

Bild 3: Förändringar i verksamhetsbidraget enligt kalkylerna 1, 2 och 3

I fråga om driftsbudgeten är ekonomiplaneringen bunden till räkenskapsperiodens resultat som inte ska få visa underskott. Kyrkoskatteutvecklingen påverkar verksamhetsbidraget. Om skatteintäkterna utvecklas bättre än här prognosticerats kan

mer pengar användas för verksamheten och vice versa. Om kyrkoskatteintäkterna blir lägre än väntat finns det mindre pengar som kan användas.

Jämfört med kyrkofullmäktiges tidigare beslut förändras verksamhetsbidraget årligen beroende på skatteintäkterna. I viss mån leder detta ofrånkomligen till att församlingarnas och de gemensamma tjänsternas anslag varierar och blir svåra att förutspå. Om ekonomiplaneringen sker enligt de ovan beskrivna principer kan resurserna som ges för verksamheten flexibelt anpassas till samfällighetens ekonomiska situation. I så fall sparar man inte in för mycket på verksamhetsanslagen i relation till samfällighetens ekonomiska situation vid ifrågavarande tidpunkt.

Verksamhetsbidragets fördelning mellan olika aktörer

Fördelningen av anslag mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna granskades i samband med Modigt tillsammans -processen 2019–2022. Processen ledde till att kyrkofullmäktige den 9.12.2021 (109§) höjde församlingarnas procentandel för perioden 2023–2025 i relation till de gemensamma tjänsternas andel:

	2022	2023	2024	2025
	%-andel	%-andel	%-andel	%-andel
Församlingarna	53,18 %	54,40 %	54,90 %	55,40 %
Gemensamma tjänster	44,86 %	43,50 %	43,00 %	42,50 %
Behovsprövat anslag	1,96 %	2,10 %	2,10 %	2,10 %
Sammanlagt	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 4: Fördelningen av verksamhetsbidraget på församlingarna och de gemensamma tjänsterna 2022–2025 enligt de tidigare besluten.

Samtidigt som ekonomiplaneringen preciserats via de styrande principerna har nya kalkyler för hur verksamhetsbidraget ska fördelas mellan olika aktörer gjorts upp.

Anslagsfördelningen mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna

Anslagsfördelningen mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna utgår från den relativa anslagsfördelningen år 2025. Vid fördelningen beaktas också kostnader av engångsnatur, vilka varierar från år till år. Exempel på dessa är församlingsvalet, kostnaderna för att riva byggnader som tagits ur bruk samt andra gemensamma kostnader. Kostnaderna påverkar den årliga procentuella anslagsfördelningen.

I tabell 5 motsvarar det inbördes förhållandet mellan anslagen till församlingarna och anslaget till de gemensamma tjänsterna de procentuella andelarna i tabell 4. Åren då de gemensamma tjänsternas anslag också inkluderar budgeten för församlingsvalet utgör ett undantag.

Församlingarnas och de gemensamma tjänsternas andelar har beräknats på basis av läget 2024. År 2024 är församlingarnas verksamhetskostnader (minskat med interna intäkter och utnyttjande av eventuella besparingar) 48,551 mn € medan de gemensamma tjänsternas verksamhetskostnader beräknas vara 46,231 mn €. Detta utgör 97,9 % av de totala verksamhetskostnaderna som ska fördelas. Församlingarnas andel är 51,2 % och de gemensamma tjänsternas 48,8 % exklusive verksamhetsintäkter.

Enligt kyrkofullmäktiges beslut (GKF 9.12.2021, 109§) ökar församlingarnas andel medan de gemensamma tjänsternas andel årligen minskar med 0,5 %-enheter under perioden 2023–2025 (se tabell 4). I tabell 5 har enligt kyrkofullmäktiges beslut 0,5 %-enheter överförts från de gemensamma tjänsterna till församlingarna 2024 och 2025. Överföringen har gjorts då församlingarnas och de gemensamma tjänsternas verksamhetskostnader (personalkostnader och andra verksamhetskostnader) jämförts. Församlingarnas nya andel av verksamhetskostnaderna är 51,7 % och de gemensamma tjänsternas 48,3 %.

Överföringen kunde också göras genom att jämföra verksamhetsbidraget. Detta är ändå ofördelaktigt för församlingarna (*beroende på vilket år som granskas skulle församlingarnas anslagsram vara 50 000-100 000 € lägre vid jämförelse av verksamhetsbidraget än då verksamhetskostnaderna jämförs*).

Den ovan beskrivna anslagsfördelningen för 2025 torde med nuvarande arbetsfördelning göra det möjligt för de gemensamma tjänsterna att sköta sina nuvarande uppgifter. Fördelningen mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna i tabell 5 bygger för perioden 2026-2030 på anslagsfördelningen för 2025. Om projektet Uppgiftsfördelning 2026 leder till att anslagsfördelningen mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna ändras ska motsvarande justering göras i anslagsfördelningen mellan parterna. Det samma gäller för internhyrorna. Kostnaderna för en del lokaler ska täckas med gemensamma medel. Anslagsfördelningen ska justeras i motsvarande mån.

	2023	2025	2026	2027	2028	2029	2030
FÖRSAMLINGAR							
Verksamhetsintäkter	6,4	6,4	6,9	6,9	6,9	7,5	7,5
Verksamhetskostnader	48,1	54,5	56,7	58,4	58,4	59,4	58,9
Tilläggsanslag för balansering	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SAMMANLAGT	-41,645	-49,540	-49,835	-51,490	-51,511	-51,911	-51,414
<i>%-andel</i>	<i>53,56 %</i>	<i>52,83 %</i>	<i>53,07 %</i>	<i>53,95 %</i>	<i>53,95 %</i>	<i>54,34 %</i>	<i>53,80 %</i>
GEMENSAMMA TJÄNSTER							
Verksamhetsintäkter	12,7	13,1	14,1	14,1	14,1	15,5	15,5
Verksamhetskostnader	46,0	50,9	52,9	54,5	54,5	55,5	55,0
Tilläggsanslag för energi	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Församlingsvalet	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	1,0
SAMMANLAGT	-34,501	-37,772	-39,703	-40,348	-40,367	-40,006	-40,542
<i>%-andel</i>	<i>44,37 %</i>	<i>40,28 %</i>	<i>42,28 %</i>	<i>42,27 %</i>	<i>42,28 %</i>	<i>41,88 %</i>	<i>42,42 %</i>
ÖVRIGA							
Missionära satsningar	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Behovsprövat anslag	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Kostnader för rivning av byggnader	0,0	2,9	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
SAMMANLAGT	-1,608	-6,458	-4,358	-3,608	-3,608	-3,608	-3,608
<i>%-andel</i>	<i>2,07 %</i>	<i>6,89 %</i>	<i>4,64 %</i>	<i>3,78 %</i>	<i>3,78 %</i>	<i>3,78 %</i>	<i>3,78 %</i>
Verksamhetsbidrag	-77,754	-93,769	-93,895	-95,446	-95,486	-95,525	-95,564

Tabell 5: Fördelningen av verksamhetsbidraget på de enskilda aktörerna under perioden 2025–2030.

Då man granskar andelarna är det skäl att beakta att en betydande andel av församlingarnas och de gemensamma tjänsternas kostnader hänför sig till församlingarna. På fullmäktiges begäran granskades denna fråga våren 2023. På basis av detta utarbetades ett s k kostnadsträd (*delades ut på bordet vid fullmäktigemötet den 26.10 och per e-post till kyrkorådets medlemmar den 2.11*) som visar den reella kostnadsfördelningen mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna år 2022. Tabell 6 visar hur anslagen skulle fördelas mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna om fördelningen gjordes på basis av de reella kostnaderna.

	2023	2025
Församlingar		
Verksamhetsbidrag	-68,226	-79,689
%-andel	87,75 %	84,98 %
Gemensamma tjänster		
Verksamhetsbidrag	-7,920	-7,622
%-andel	10,19 %	8,13 %
Övriga		
Verksamhetsbidrag	-1,608	-6,458
%-andel	2,07 %	6,89 %
SAMMANLAGT	-77,754	-93,769

Tabell 6: Fördelningen av församlingarnas och de gemensamma tjänsternas anslag, granskade enligt kostnadsträdet

Prövningsbaserade anslag, och anslag för missionssatsningar och rivning av byggnader som tagits ur bruk

Utöver församlingarnas och de gemensamma tjänsternas ramanslag innehåller verksamhetsbidraget prövningsbaserade anslag, anslag för mission samt anslag för rivning av byggnader som tagits ur bruk. Det prövningsbaserade anslaget bibehålls i förslaget på samma nivå som 2021 dvs 1,6 mn €. Anslaget är avsett för att trygga den kontinuerliga utvecklingen av församlingarna och de gemensamma tjänsterna. På så sätt kan erforderliga åtgärder vidtas för att förnya verksamheten. Förslaget bygger på ett förslag av gruppen som i samband med Modigt tillsammans -processen arbetade med frågan om hur verksamhetsförutsättningarna ska tryggas. Enligt förslaget kan kyrkorådet på ansökan bevilja en församling eller avdelning inom de gemensamma tjänsterna ett anslag för ett utvecklingsprojekt eller för att täcka oförutsedda kostnader. Av anslaget kan medel också anvisas för församlingarnas och de gemensamma tjänsternas diakonala projekt. Modellen ersätter utvecklingsanslaget och diakonianslaget som tidigare ingick i budgeten.

I förslaget reserveras 2 mn € för missionssatsningar. Detta är ett nytt anslag som ska stärka kyrkans arbete i överensstämmelse med strategin för Kyrkan i Helsingfors. Anslaget är särskilt avsett att för en begränsad tid understöda basarbetet. Med anslaget vill man stärka kyrkans närvaro bland helsingforsarna och för att förverkliga tyngdpunkterna i strategin. Evalueringen av verksamheten sker med hjälp av de mätare som ingår i strategin. För perioden 2024-2026 har 3,8 mn € reserverats för rivningen av byggnader som tagits ur bruk. Detta stöder minskningen av samfällighetens lokaler och målsättningen att avstå från dessa.

Fastighets- och begravningsväsendets investeringar

Kyrkofullmäktiges beslut om helhetsanslaget för 2023-2030 är också ett beslut om investeringarnas maximinivå på nettonivå under samma tid (9.12.2021, 108§). Bland samfällighetens byggnader finns många objekt som kräver reparationer och underhåll. Inflationen som tog fart efter Rysslands överfall på Ukraina har ytterligare höjt byggkostnaderna. Att framskjuta reparationerna minskar inte investeringsbehovet, snarare tvärtom. Det har visat sig att investeringsanslaget är otillräckligt i relation till behovet, vilket framgår av bild 4.

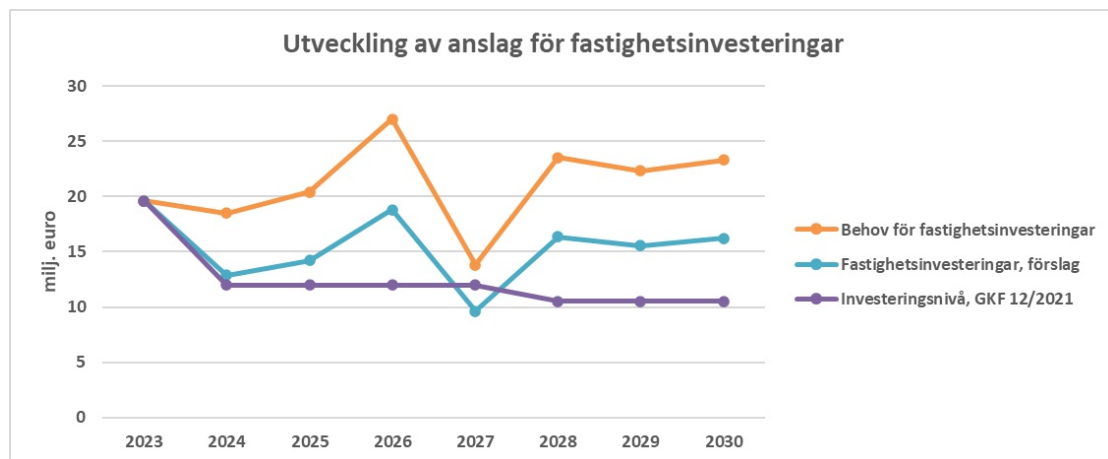

Bild 4: Anslag för fastighetsinvesteringar, utveckling under perioden 2023–2030.

Då skatteintäkterna ökar kan man också se över anslaget för byggnadsinvesteringar. Ett förslag som bygger på principerna för ekonomiplaneringen kunde på basis av de aktuella ekonomiska utsikterna möjliggöra en höjning av investeringsanslagen med högst ca 29,4 mn € i relation till nivån som fullmäktige fastställt. Detta motsvarar en genomsnittlig ökning av investeringarna om ca 4,2 mn € årligen. Inflationens inverkan beaktas inte i investeringsanslagen.

Det slutliga investeringsanslagets maximibelopp fastställs så att samfällighetens likvida till realvärde korrigerade medel inte underskrider 100 mn €, utgående från nivån år 2021.

Under kyrkorådets beredning diskuterades också en helhetslösning gällande samfällighetens fastighetsmassa. De senaste åren har beslut tagits om församlingarnas och de gemensamma tjänsternas avdelningars fastighetsbehov. Församlingarna har inte kunnat ta ställning till helhetsläget och kanske inte kunnat förvissa sig tillräckligt om att de enskilda lösningarna är korrekta i ett perspektiv som sträcker sig flera decennier in i framtiden.

Det finns fog för att i början av nästa år diskutera med församlingarna och de gemensamma tjänsterna. Om det finns beredskap att skapa en lösning som gäller fastighetsbeståndet i hela Helsingfors blir det lättare att besluta om en lösning som beaktar behovet av kyrkliga verksamhetslokaler i hela Helsingfors.

Årlig utvärdering av den ekonomiska utvecklingen

Samfällighetens årliga ekonomiplanering görs enligt de centrala principerna för ekonomiplaneringen (räkenskapsperiodens resultat får inte visa underskott, de till realvärde korrigerade likvida medlen får inte sjunka under 100 mn €). Budgetberedningen inleds i mars då budgetramen fastställs. Dessförinnan uppdateras både inflations- och skatteprognosen. Skatteutvecklingen kan förändras mycke snabbt. Därför måste intäkter och kostnader årligen ses över.

Kyrkoskatteintäkterna påverkas av konjunkturutvecklingen, inkomstnivån (viktigast) och inflationen. De senaste åren har kyrkoskatteutvecklingen pendlat mellan tillväxt och recession, vilket gjort det svårare att planera samfällighetens ekonomi. Därför är det inte meningsfullt att göra ekonomiska prognoser som sträcker sig långt in i framtiden. Redan en liten feltolkning av skatteutvecklingen kan leda till att prognosen för samfällighetens ekonomi under de kommande åren avsevärt förändras.

Också investeringsanslaget justeras årligen även om investeringarna i praktiken sträcker sig över flera år. Då ekonomin förändras kan det hända att investeringsprogrammet måste ändras. Det är också svårt att uppskatta hur stora intäkter som kan erhållas då de ur bruk tagna fastigheterna säljs. Detta beror på konjunktursvängningarna på fastighetsmarknaden.

Behandling och tidsschema

Under hösten 2023 utarbetade ekonomitjänsterna och projektet som arbetar med internhyrorna och församlingarnas anslag, under ledning av kyrkorådet, en ekonomisk helhetsbild. I samband med beredningen samlades kyrkorådet till aftonskola under hösten tillsammans med kyrkoherdarna. Dessutom hördes styrgruppen för projektet som gäller internhyrorna och församlingarnas anslag. Avsikten är att kyrkofullmäktige för remissdebatt om frågan i december 2023.

Vid kyrkorådets aftonskola den 28.9.2023 presenterades för kyrkorådet och kyrkoherdarna aktuella uppgifter gällande ekonomiplaneringen till år 2030. Under diskussionen uttryckte man tillfredsställelse över att man nu har faktauppgifter och att det finns behov av långsiktig planering och regelbunden uppföljning. Styrgruppen för projektet internhyror och församlingsanslag antecknade den 24.10.2023 beredningen för kännedom.

Behandlingen av och tidsschemat för ärendet framgår av nedanstående tabell.

Datum	Organ	Ärende
28.9.2023	Aftonskola, GKR o. kyrkoherdar	Genomgång av den uppdaterade ekonomiska helhetsbilden, gemensam diskussion om uppföljningsåtgärder
24.10.2023	Styrgruppen för projektet som gäller internhyrorna och församlingarnas anslag	Anteckning av den uppdaterade ekonomiska helhetsbilden till kännedom
30.11.2023	GKR	Principerna för ekonomiplaneringen, remissdebatt
14.12.2023	GKF	Principerna för ekonomiplaneringen, remissdebatt
11.1.2024	GKR	Principerna för ekonomiplaneringen, slutlig behandling, ärendet ges till GKF
25.1.2024	GKF	Principerna för ekonomiplaneringen, beslut

Tabell 7: Behandling av ärendet i olika organ innan beslutet fattas.

Kyrkorådet diskuterar ärendet den 30.11.2023 och beslutar om ärendet ska ges till kyrkofullmäktige för diskussion vid mötet den 14.12.2023.

Bakgrundsmaterialet som getts inför diskussionerna beaktas då det slutliga beslutsförslaget bereds. Tanken är att kyrkofullmäktige beslutar om principerna för ekonomiplaneringen då strategin för Kyrkan i Helsigfors behandlas den 25.1.2024. Ekonomiplaneringen för 2025 görs enligt normal tidtabell och med tillämpande av dessa principer.

Barnkonsekvensbedömning

Då ekonomiplanen görs upp på basis av styrprinciperna blir det möjligt att planera samfällighetens ekonomi så att den flexibelt motsvarar det ekonomiska läget vid respektive tidpunkt. Då skatteintäkterna är goda kan församlingarnas och de gemensamma tjänsternas arbete resurseras på längre sikt. Detta har en positiv inverkan på möjligheterna att ordna verksamhet som riktar sig till barn.

De styrande principerna säkerställer att samfällighetens likvida medel bibehålls också i framtiden så att det, även då skatteintäkterna förmodligen är lägre än i nuläget, är möjligt att finansiellt satsa på arbetet som riktar sig till barn.

Tilläggsuppgifter

Samfällighetens direktör Juha Rintamäki, tfn 050 593 1944, juha.rintamaki@evl.fi
Förvaltningsdirektör Juha Silander, tfn. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi
Fastighetsdirektör Osmo Rasimus, tfn.050-566 6989, osmo.rasimus@evl.fi
Ekonomichef Pasi Pernader, tfn. 050 479 6380, pasi.perander@evl.fi
Projektchef Riikka Myllys, tfn 050 574 9679, riikka.myllys@evl.fi

